

BŰNMEGELŐZÉSI LEHETŐSÉGEK A MIGRÁCIÓ FENYEGETŐ HATÁSAINAK MÉRSÉKLÉSÉRE

1. Bevezetés

A migráció jelensége része lett a mindennapoknak, áthatja a közbeszédet és a médiák és hírforrások első számú témájává vált, megjelenése sokszor fenyegető. Megítélése jellemzően a bűnözés jelenségéhez és a bűncselekményekhez kapcsolódik. Fontos lenne mielőbb kialakítani azon megelőzési lehetőségeket, melyek enyhíthetik a migráció negatív hatásait és a későbbi esetleges bűncselekmények elkövetésének megelőzéséhez elvezethetnek. Magyarországon nincs olyan szintű tömeges bevándorlási válsághelyzet mint azt 2015-ben tapasztaltuk. Azonban a médiareprezentációja a jelenségnek egyes egyénekben vagy csoportokban mind a bevándorló mind a befogadó oldaláról megalapozhat agresszivitást és ezzel a jövőbeni normasértéseknek adhat alapot. A tanulmány első részében a bűnmegelőzés kriminálpolitikai hátterét és dogmatikáját tekintem át. Ezt követően a migráció fenyegető hazai hatásait mint a bűnözés és normasértés jellemző megjelenését vizsgálom. A bevándorló és a befogadó oldaláról az integrációra és az idegengyűlöltre fókuszálva a radikalizálódást tekintem át. A tanulmány harmadik részében a bűnmegelőzés hármass rendszerében helyezem el a megelőzési lehetőségeket és a lehetséges megoldásokat emelem ki a megelőzésre tekintettel.

2. A kriminálpolitika és bűnmegelőzés összefüggései

Ahhoz, hogy értelmezni tudjuk jelen korok bűnmegelőzési gondolkodását először annak kriminálpolitikai hátterét kell megismernünk röviden. A bűnmegelőzést, azért a kriminálpolitikából vezetem le mert annak az egyik alterülete. A kriminálpolitika fogalma: „*a bűnözés okait és hatásait vizsgáló diszciplína, amely megszabja a bűnözéssel szembeni állami fellépés határait.*”¹ A kriminálpolitika a Bűnügyi tudományokból mind a bűnügyi jogtudományokkal vagyis a büntetőjog, büntető eljárási jog és büntető-végrehajtási jog illetve a nem jogi tudományok mind a kriminológia, kriminálpszichológia és a kriminalisztika területeihez kapcsolódik mintegy összeköti és keretbe foglalja azokat. A kriminálpolitika alrendszerei a rendészeti politika a bűnmegelőzési politika az áldozatvédelmi politika, a büntetőpolitika, a büntetőjogpolitika a büntető igazságszolgáltatási politika és a büntetés-végrehajtási politika. A bűnmegelőzés politika specifikus célja a a bűncselekmények számának csökkentése a bűnismétlés megelőzése és a lakossági bűnözési félelem mérséklése.² A bűnmegelőzés fogalma Borbíró Andrea megfogalmazásában: „*A bűnmegelőzés értelmezhető a kriminálpolitika olyan alrendszereként, amely önálló célokkal rendelkezik, és ahol a célok megvalósítása*

¹ Franz von Liszt (1903) Vö. Gönczöl Katalin- Kerezi Klára-Korinek László Kriminológia-Szakkriminológia Complex kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft Budapest. 2007. 35.o.

² Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin – Kerezi Klára – Lévay Miklós: Kriminológia Wolters Kluwer Kft. Budapest, 2017. 717. o.

*intézményesített keretek között szakmai és politikai döntések köréből megválasztott eszközökkel.*³ Bűnözéskontroll a klasszikus a pozitívista és a posztmodern korban A bűnözéstől való elsődleges visszatartó erő a büntetés elkerülhetlensége. A bűnmegelőzésnek a bünt jobb megelőzni mint büntetni forradalmi gondolata adja az alapját és itt jelent meg először. Ezen elvek Cesare Beccaria (1764) A bűnökről és büntetésekről⁴ című könyvében jelentek meg. Jelen korunkat a posztmodern kort ez a gondolkodás uralja. Jellemzői:⁵ kockázati gondolkodás a bűnözés menedzselhető kockázat. Az ember a kockázati forrás, a társadalomhoz egyaránt kirekesztő és befogadó folyamatok útján viszonyul. Alapértéke a biztonság és a társadalomvédelem. Legfontosabb intézményei az igazságszolgáltatás, a bűnmegelőzés és áldozatvédelem. A büntetés célja a kockázatkezelés, izoláció az elkövető semlegesítése. Környezeti kriminológia (Clarke)⁶ Szituációs bűnmegelőzés 25 technikája⁷ (Cornish és Clarke 2003) Vagyis a biztonságtechnikai eszközök és építészeti eljárások megjelenése és elterjedése. Jelenkorunk kriminálpolitikája egyértelműen gazdasági központi a vagyont és a vagyonnal rendelkezőket védi illetve nyújt biztonságtechnikai megoldásokat. A behatolásjelzők, a kerítések a megfigyelőkamerák elterjedése ide vezethető vissza. Ezzel együtt a magánbiztonsági tevékenység és mint iparág megjelenése szintén ehhez a folyamathoz kapcsolódik. A következőkben a migrációt mint lehetséges veszélyforrást és annak kezelését tekintem át.

3.A migrációt jellemző bűncselekmények oka és típusa

Az, hogy egy állam és annak büntetőpolitikája mit tart büntetendőnek, az mindig az adott társadalom hagyományaihoz, kultúrájához gazdasági szintjéhez kapcsolódik. Továbbá a rendészeti szervezetek büntetőügyekben mutatott eljárási intenzitása a regisztrált ügyek száma szintén vizsgálendő. Nem elhanyagolva a lakosság feljelentési hajlandóságát és bizalmát az igazságszolgáltatásban. Rengeteg olyan adatot látunk, mely a nyugaton elkövetett migrációs háttérrel rendelkező személyekkel szemben indul el a büntetőeljárás. Ezeket mindig fenntartással kell fogadni, hisz egyformán lehet a valósághoz képest magasabb vagy alacsonyabb a cselekmények száma. Továbbá a százalékok elemzésénél rendszeresen elfeledkeznek egy fontos kriminológiai alaptételről, miszerint egy elkövető több bűncselekményt is elkövethet. Fontosn leszögezni, hogy a migráció és a terrorizmus között nincs összefüggés csak kockázati szinten a bevándorlók, menekültek megnövekedett száma hozza magával a bűncselekmények számának lehetséges növekedését.

Magyarországon a 2015-ös tömeges bevándorlást követően megváltozott migráció kezelése. Magyar műszaki határzár kialakítása a szerb határon (hivatalos nevén: határőrizeti célú ideiglenes kerítés) 2015. augusztus. A határzárhoz kapcsolódó jogellenes cselekmények jogszabályait a Büntető Törvénykönyv XXXIV. Fejezet A Közigazgatás Rendje Elleni Bűncselekmények⁸ tartalmazza. Ezek nevesítve Határzár tiltott átlépése (Btk. 352/A Határzár megrongálása (352/B. §); Határzárral kapcsolatos építési munka

³ Borbíró – Gönczöl – Kerecsi: i.m. 815.o.

⁴ Cesare Beccaria A bűnökről és büntetésekről Attractor könyvkiadó kft. Budapest 2012. 112.o.

⁵ Borbíró – Gönczöl – Kerecsi: i.m. 722. o.

⁶ Clarke. W. Ronald Situational Crime Prevention: Its Theoretical Basis and Practical Scope The University of Chicago Press Journal (1983) Vol. 4. 225-256.o.

⁷ Cornish, Derek. B. – Clarke, Ronald.V.: Opportunities, precipitators and criminal decisions: a reply to wortley's critique of situational crime prevention 16 (2003) 41-96. o.

⁸ 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200100.TV> (Letöltés ideje: 2019.06.20.)

akadályozása (Btk. 352/C. §) Embercsempészés (353 §); Jogellenes bevándorlás elősegítése, támogatása (353/A. §). Ezen jogszabályok megalapozottságát a határzár kiépülése adta. maga a határzár nem más mint egy fizikai akadály, amelynek elsődleges feladata Magyarország területére történő belépés megnehezítése. Megakadályozni nem képes, időt nyer a határrendészet és a rendészeti szervezeteknek a reagálására. A kriminálpolitikai részben említett bűnözéskontroll szerint ez nem más mint a személyek izolációja, mely ebben az esetben ez ország területéről történik. Az illegális átlépők visszafordítása jellemzően Szerbia felé, illetve a határ szerbiai részén kialakított Tranzitónába kísérése.

4. Normasértések statisztikai oldalról

A következőkben a külföldi bűnelkövetők és a külföldiek sérelmére elkövetett bűncselekmények számának alakulását veszem górcső alá. A kriminálstatisztika bár torzít, ennek okát később látni fogjuk tendencia kutatásra jól használható. Hautzinger Zoltán a 2003 és 2015 közötti statisztikai adatok elemzése alapján megállapítja, hogy a külföldi bűnelkövetők aránya nem változott jelentősen az irreguláris migráció erősödésével (4000-7000 fő körüli átlagos regisztrált).⁹ A legtöbb elkövető ebben az időszakban továbbra is Romániából, illetve Szerbiából érkezik (átlag 1500 fő, vagyis az összes elkövető 30%-a), míg a sokak által veszélyesebbnek tartott pakisztáni, szíriai, algériai elkövetők összességében is nagyságrendekkel kevesebben vannak (átlag 145 fő, azaz kb. 3%). Természetesen hozzá kell tenni ehhez azt a tényt is, hogy a statisztikai adatok sok esetben nem tükrözik vissza a valóságot. Ennek oka részben az adatszolgáltatók pontatlansága, a rossz vagy hiányos adatrögzítés, valamint az, hogy az adatbázisok esetlegesen a korábbi évekre vonatkozó adatokat is tartalmaznak.

Fentiek mellett a 2015-ös év második felében bekövetkező migrációs „hullám” következtében alakuló kriminalitás elképzelhető, hogy csak 2016-ban került felderítésre. A statisztika nem tartalmaz olyan elkövetőkre vonatkozó adatokat sem, ahol ismeretlen marad az elkövető személye (és ez nem kevés, hiszen pl. 2015-ben 280, 11 314 regisztrált bűncselekmény mellett, összesen 109, 78 715 elkövető személye vált ismertté). Barabás Tünde a statisztika kapcsán hozzáteszi: „*Emellett természetesen nem tartalmazza a nyilvántartás a ki nem derülő, vagyis latenciában maradt eseteket sem.*”¹⁰ A police.hu adatai szerint a külföldiek sérelmére elkövetett bűncselekmények az alábbi képen alakulnak 2012-2017 között. Azért ezt az időszakot választottam ki mert a tömeges migrációs „hullám” előtt és után is mutatja a bűncselekmények számának a változását. Az adatok összességében hozzák az adott évek bűncselekményeit sem a bűncselekmény típusokra sem az áldozat állampolgárságára nincsenek lebontva. Tendenciát jeleznek. Így 2012-ben 8700 fő 2013-ban 7800 fő 2014-ben 6500 fő 2015-ben 6100 fő 2016-ban 5700 fő 2017-ben 5100 fő. A tendencia jól láthatóan csökkenő ezt a 2015-ös tömeges bevándorlási „hullám” lassította valamelyest de nem törte meg. jelenleg elmondható, hogy dacára a médiareprezentációnak nem történtek a külföldiek sérelmére tartózkodjanak bármely okból hazánk területén nagy számú bűncselekmények.

⁹ Hautzinger Zoltán: A migráció és a külföldiek büntetőjogi megjelenése. AndAnn, Pécs, 2018. 84. o.

¹⁰ Barabás A. Tünde: A migráció kriminológiai aspektusai In: Hautzinger Zoltán (szerk.) A migráció büntügyi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, Budapest, 2016. 46. o.

5. Bevándorló és befogadó, integráció és idegengyűlölet, radikalizálódás

Korinek László megfogalmazásában: „Mivel a bűnözési félelem sokhelyütt a kisebbségek bűnözésétől való félelmet jelenti, a rendőrségnek alkalmassá kellett válnia a kisebbségekkel összefüggő közbiztonsági kérdések kezelésére. A kisebbségeknek viszont a rendőrség diszkriminatív bánásmódjától kellett tartania. A rendészet közösségi felfogásából adódott a kisebbségek közösségként való definiálása és a biztonságpolitikai diskurzusba való bevonása. Ez megkövetelte, hogy a rendőrség küzdje le előítéletes attitűdjét, méltányolja a kisebbség kulturális sajátosságait.”¹¹

Elsőként a bevándorlás és integráció kapcsolatát elemzem. Először válasszuk el az asszimilációt és integrációt. Az asszimiláció az egyén identitásának teljes feladását jelenti és a befogadó állam nyelvi, kulturális, jogi és történelmi hagyományainak átvételét. Az integráció az egyén identitását olyan szintig adja fel, mely az adott befogadó társadalomban betöltött helyzete megköveteli. Ilyen lehet a munkavállalás, amelyben csak azon részét veszti át a befogadó társadalomnak, amely a tevékenység végzéséhez szükséges. Az integráció tekintetében meg kell említeni az úgy nevezett integrációs paradoxont. Az integrációs paradoxon lényege, hogy a befogadó társadalomba való integráció kiteljesedésével párhuzamosan a bevándorló elfordul a befogadó országtól, és ahelyett, hogy agresszív cselekmény-elkövetői hajlandósága csökkenne, növekedni fog.¹² A jelenséget három különböző viszonylatban is vizsgálták: a befogadó országban való tartózkodás idejének növekedése kapcsán, a második és harmadik generációs bevándorlók viszonylatában, illetve a szülők és gyermekek közötti asszimilációs különbségek hatásainak elemzése révén. Az általános trend azt mutatja, hogy: minél tovább tartózkodik egy bevándorló a befogadó országban, annál valószínűbb, hogy agresszív cselekményeket fog elkövetni; a második és harmadik generációs bevándorlók több agresszív cselekményt követnek el, mint az első generációs bevándorlók; a szociálisan jól integrált fiatalok (függetlenül attól, hogy első, vagy második generációs bevándorlónak számítanak-e) hajlamosabbak agresszív cselekmények elkövetésére akkor, ha szüleik kevésbé jól integráltak, mint azok a fiatalok, akik hasonló szülőkkel rendelkeznek, de ők maguk sem integrálódtak kellőképpen a befogadó társadalomba. Az integráció ebben az értelemben asszimilációba fordul át. Ez az identitás mint normaképző egyéni és kollektív tulajdonság fontosságát emeli ki. Haller József összegzésében a jelenség: „minél teljesebb egy bevándorló integrálódása, annál nagyobb bűnügyi kockázatot jelent a befogadó ország számára.”¹³

A politika mindig a vezető vagy mainstream kultúra gazdasági elvárásainak tesz eleget az adott állam működésének megóvása érdekében. Vagyis az, hogy mit tekinthetünk veszélyesnek az koronként, földrajzi területenként, társadalmanként eltérő. A migráció jelen formájában annak nagy létszáma vagy másképpen tömeges volta jelenti a kockázatot. A történelemben is ez jelentette a legfőbb problémát mint azt az USA bevándorlás története is mutatja. és hazai kutatások igazolják, hogy erősödik a migránsokkal szembeni előítéletesség, idegenellenesség, vagy idegengyűlölet.¹⁴

¹¹ Gönczöl – Kerecsi – Korinek i.m. 593. o.

¹² Verkuyten M. The Integration Paradox: Empiric Evidence From the Netherlands. Amer Behav Sci 2016. 60: 583-596. o.

¹³ Haller József Migránsok agresszivitása az adatok tükrében In: Hautzinger, Zoltán (szerk.) A migráció bűnügyi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat, Budapest, 2016. 100. o.

¹⁴ Görbe Attiláné Zán Krisztina: Az idegenellenesség, mint a migráció egyik társadalmi kihívása. In: Hautzinger Zoltán (szerk.): Migráció és rendészet. Magyar Rendészettudományi Társaság. Budapest, 2015. 40. o.

Az integráció problematikája összefügg a befogadó ország idegenek felé mutatott attitűdjével. Ez egy oda vissza vagy akció reakció folyamat, melynek a vége a társadalomra veszélyes radikalizálódás is lehet. A radikalizálódás többoldalú megközelítése a bevándorló, bevándorlás oldaláról a kulturális konfliktusok jelensége. Számos elemzés és írás foglalkozik a kultúra fogalmával. Ahány tudós annyi féle értelmezés. Felmerül a kérdés, hogy a fogalmi tisztázás egy külön tanulmányt érdemelne. Egy meghatározó és számomra a kultúra fogalmát átfogóan lefedő, mégis a meghatározást kellően szűken kezelő értelmezést emeltem ki a kultúra fogalmai közül. Ez pedig Anthony Giddens amerikai szociológus kultúra fogalma. *„A kultúra a csoport tagja által megőrzött értékekből, az általuk követett normákból és a létrehozott anyagi javakból áll. Az értékek absztrakt eszmények, míg a normák konkrét elvek vagy szabályok, melyek követését az adott csoport valamennyi tagjától elvárják.”*¹⁵

A hármas felosztásból tökéletesen látszik az a kohézió, amely a közösség vagy csoport összetartozását megeremti. Ez az összetartozás ha nem is jelenik meg mind a három jellemzőnél és minden kulturális csoportosulásban az valahová tartozás tekintetében elengedhetetlen. Fontos modell a kulturális konfliktusok modellje. Elsődleges kulturális konfliktusról beszélünk akkor, amikor eltérő eredetű kultúrák közvetlenül találkoznak és összeütközésbe kerülnek egymással, Sellin (1938) híres példája szerint. New Jersey-ben egy szicíliai apa megölte a 16 éves lányát, és nem értette miért tartóztatták le, hiszen ő a tradícióknak megfelelően védte meg a család becsületét.¹⁶

A másodlagos konfliktus ugyanazon kultúra belső differenciálódásával jön létre, olyan csoportok és szubkultúrák megjelenésével, amelyek a többségi jogi normáktól eltérő viselkedési normákat fejlesztenek ki. Egy teljesen új kulturális területre való érkezés komoly kihívás elé állítja a migránsok identitását. Előkerül a már elemzett ellentét az asszimiláció vagyis a teljedés identitás, nyelv kultúra feladása, vagy integráció ami azt jelenti, hogy csak annyit ad fel a bevándorló az identitásából, amennyi a túléléshez, a munkavállaláshoz elengedhetetlen. Az identitás a kulcselem. Ezt szemléletesen Koller Boglárka identitásháló elmélete mutatja meg. Ezt úgy lehet elképzelni, mint egy olyan hálót, amelynek minden egyes pontján egy-egy karácsonyfaizzó van, amely adott esetben ég, máskor nem. Az is előfordulhat hogy egy izzó erősen, vagy halványabban ég, illetve, hogy sok vagy kevesebb izzó ég egyszerre. Az identitás mint a radikalizálódás alapja. Az egyén élete során időről időre változtatja kötődéseit, azok fontossági sorrendjét. Az identitáselemek viszonya nem hierarchikus, hanem mellérendelt.¹⁷ Ezt a migráció tekintetében úgy lehet értelmezni, hogy bizonyos „karácsonyfaizzókat” az egyén lecserél, hogy minél jobban integrálódni tudjon. Ezen lecserélt égők száma, annyi, amennyi feltétlenül szükséges az új helyzethez való alkalmazkodáshoz. Ennek ellenpontozásához az egyén identitásának legfontosabb égői erősebben égnek. Ha ez túl erős, az már az ellenállás a kulturális befelé fordulás jele. Ritecz György így fogalmazza meg: *„a kiszolgáltatott helyzetbe kerülő migránsok éppúgy lehetnek áldozatok, mint bűnelkövetők.”*¹⁸ Ezzel eljutottunk a radikalizálódás fogalmához. Mindenképpen fontos elhatárolni egymástól a radikalizmust és terrorizmust. Lehet valaki radikális, de ebből nem következik, hogy terrorista is lenne. Egyszerűen a radikalizmust úgy tudnánk megfogalmazni, hogy társadalmi rendszer megváltozását célzó szélsőséges eszmerendszer elfogadásának a

¹⁵ Anthony Giddens: Szociológia. Osiris Kiadó. Budapest, 2000. 61. o.

¹⁶ Thorsten Sellin: Culture Conflict and Crime American Journal of Sociology. 1938. 44 (1) 97-103. o.

¹⁷ Koller Boglárka: Nemzet, identitás és politika Európában. L'Harmattan. Budapest, 2006. 47-48. o.

¹⁸ Ritecz György: A migráció és a bűnözés. Kriminológiai Közlemények 60. Budapest, 2002. 125-148. o.

folyamata.¹⁹ A következőkben a megelőzési lehetőségeket veszem számba a teljesség igénye nélkül a bűnmegelőzés hármass rendszerében.

6. Megelőzési lehetőségek a bűnmegelőzés hármass rendszerében

A következő részben a bűnmegelőzés hármass rendszerében helyezem el a migráció fenyegető hatásainak mérséklésére iránt tehető lehetséges lépéseket. A bűnmegelőzés hármass rendszere: Elsődleges megelőzés a társadalomra kiterjedő prevenció (szociálpolitika) Ez a bevándorló háttérű személyek és a második generációs bevándorlók megfelelő szintű integrálása a társadalomba. Az integrálásról már esett szó az integrációs paradoxon kapcsán. A feladat megtalálni az egyénnek megfelelő integrációs szintet. Ez alakhatás az oktatás az egészségügy a munkaerőpiaci helyzet és a társadalmi kulturális alapok jelentik. Helye a család a közösségek és az iskola. Összességében a megfelelő szociálpolitika. Az integráció két irányú a mert a társadalmat a befogadó közeget is megfelelővé kell tenni az integrálásra, különben a befogadó és bevándorló oldal ellenállása komoly konfliktusok kialakulásához vezethet. Ez a legszélesebb spektrumú megelőzési szint. Éppen ezért a legnehezebb az egyénre szabott eljárások lefolytatása. Ezen a szinten alakul ki, hogy az egyéni tapasztalat milyen identitás kialakulásához vezet. Másodlagos prevenció veszélyeztetett csoportok és egyének (migránsok).

A másodlagos szint már a szűkebb főként sérülékeny, veszélyeztetett csoportok vagy a társadalom számára veszélyt csoportok beazonosítására és a megfelelő megelőzési intézkedések megtételére alkalmas. Az egyénben itt már kialakul a feszültség a helyzete miatt és ezzel együtt az agresszió is megjelenik. Ez még cél nélküli, irány nélküli erős érzelmi helyzetet jelent. A normasértő cselekmények felszínre törnek és hiányos kontroll esetében egyre súlyosabbá válnak. A megelőzés a jelző rendszer mint a családvédelem, ifjúságvédelem, a bűnmegelőzés szintjén van. Helye az iskola és a társadalom.

Harmadlagos megelőzés a kriminalizálódás megelőzésének prevenciója (a büntető igazságszolgáltatás) A már normasértő bűncselekményt elkövetett személyek reintegrációja vagyis visszavezetése a társadalomba. A rendszer elemei a büntetés- végrehajtási nevelőtisztek a reintegrációs tisztek és a pártfogó felügyelők. Helye a javítóintézet, fiatalok börtöne, a börtön. A három szint közül az elsőnek van a legjelentősebb hatása. Később nagyon nehéz bármin változtatni. Az kijelenthető, hogy az integráció két irányú folyamat mind a bevándorló mind a befogadó részéről megfelelő szándéknak és a konfliktusok megoldásának akarata kell.

7. Összegzés

A tanulmányban bemutattam a kriminálpolitika fejlődését, hogyan vált a bűnözéskontroll és a társadalomvédelem a megelőzés szolgálatába. A kriminálstatisztikai adatok azt mutatják, hogy valójában nincs bevándorló háttérű személyek vagy külföldiek irányába mutató bűnözés. A jövő nem kiszámítható ellenben bizonyos tendenciák mutatkoznak. Egyik oldalról a külföldi személyek által elkövetett bűncselekmények a migráció kapcsán jelenleg volumenben a határőrizeti célú ideiglenes biztonsági határzár kiépítéséhez köthetők. Ennek következménye az úgy nevezett elterelődés²⁰ ami azt jelenti,

¹⁹ Kis-Benedek József: Dzsihadizmus, radikalizmus, terrorizmus. HM Zrínyi Nonprofit Kft. Budapest, 2016. 280.o.

²⁰ Ritecz György – Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei. 2.0. Hanns Seidel Alapítvány. Budapest, 2016. 199. o.

hogyan az illegális migráció nem szűnt meg csak más irányban keresi a belépési lehetőséget az Európai Unióba. Másik oldalról a rendészeti szervezeteknek a külföldiek sérelmére elkövetett erőszakos bűncselekmények megnövekedésével is számolniuk kell. A turistát, az itt tanulót vagy a vendégmunkást illegális menekültnek, terroristának nézik. Ez a jelenség a félelem az idegentől.²¹ A tanulmányban azért használom a megelőzés szót mert a jelenségek nem mindig normasértők hanem egyszerűen deviánsnak tűnnek. Viszont megalapozhatják a későbbi bűncselekményeket. A fenyegető hatások megjelenhetnek bevándorló és befogadó, bevándorlást támogató és ellenző személyek és csoportok között. A radikalizálódás itt nem kizárt. A megoldás a megfelelő felvilágosítás a lehetséges konfliktusok enyhítésére. A társadalom és a bevándorlók tudásának, ismeretének egymás ismereti szintjének kialakítása a legjobb prevenció. Sajnos nem lehet kizárni a normaellenes bűncselekmények megjelenését de lehetőség szerint jobb megelőzni a fenyegető hatásokat mint büntetni azokat.

²¹ Hautzinger Zoltán: Félelem az idegentől. In: Finszter Géza – Köhalmi László – Végh Zsuzsanna (szerk.): Egy jobb világot hátrahagyni. Tanulmányok Korinek László Professzor tiszteletére. PTE AJK, Pécs, 2016. 303. o.